

Приета е първата редакция на техническия проект за НХРАО

На 19 април 2013 г. на заседание на Експертния технически съвет на ДП РАО беше разглеждана и приета редакция № 1 на техническия проект на Националното хранилище за ниско- и средноактивни радиоактивни отпадъци (НХРАО). В работата на Съвета взеха участие експерти на ДП РАО, изтъкнати специалисти и научни работници – консултанти на предприятието, експерти от международния консултант – Група за управление на проекти по извеждане от експло-

атация и НХРАО, както и независими експерти.

Разработката на проекта е дело на международен консорциум от компании с авторитет в проектирането на подобни съоръжения, към които бяха присъединени като подизпълнители и български специализирани инженерингови фирми.

Проектът е разработен професионално, на високо техническо ниво и съгласно изискванията на заданието, установиха участниците в Съвета. Те констатираха, че са извършени необхо-

димите корекции спрямо идейния проект и са отстранени всички забележки, направени от Риск одита, по инициатива на Агенцията по ядрено регулиране (АЯР).

Към сегашната редакция на проекта са отправени някои малки технически забележки и препоръки, след отстраняването на които качеството му ще се повиши още по-

вече. Следващият вариант ще бъде представен на ДПРАО в рамките на един месец и половина. Финализирането на техническия проект на хранилището е от съществена важност за изграждането на бъдещото съоръжение в сроковете, предвидени в Националната стратегия за управление на отработило ядрено гориво и радиоактивни отпадъци. Според предварителния график, който ДП РАО успешно спазва, първият етап на НХРАО трябва да бъде приключен в края на 2015 г.

Изпълнителният директор на ДП РАО обобщил: „В целия дълъг процес по пътя за изграждане на хранилището остават само три ключови момента: окончателното одобрение на техническия проект след изпълнение на последните препоръки към него; получаване на собственост върху терена на съоръжението и започване от АЯР за одобрение на площадката, за която в Агенцията вече са внесени всички необходими документи, включително предварителна оценка на безопасността“.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯТ ДИРЕКТОР НА ДП РАО ОБОБЩИ: „В ЦЕЛИЯ ДЪЛЪГ ПРОЦЕС ПО ПЪТЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ХРАНИЛИЩЕТО ОСТАВАТ САМО ТРИ КЛЮЧОВИ МОМЕНТА: ОКОНЧАТЕЛНОТО ОДОБРЕНИЕ НА ТЕХНИЧЕСКИЯ ПРОЕКТ СЛЕД ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОСЛЕДНИТЕ ПРЕПОРЪКИ КЪМ НЕГО; ПОЛУЧАВАНЕ НА СОБСТВЕНОСТ ВЪРХУ ТЕРЕНА НА СЪОРЪЖЕНИЕТО И ЗАПОЧВАНЕ ОТ АЯР ЗА ОДОБРЕНИЕ НА ПЛОЩАДКАТА, ЗА КОЯТО В АГЕНЦИЯТА ВЕЧЕ СА ВНЕСЕНИ ВСИЧКИ НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ПРЕВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА БЕЗОПАСНОСТТА“.

Първата стоманобетонна конструкция с тегло около 40 тона бе демонтирана и изнесена от Машинна зала

Стоманобетонна конструкция с тегло около 40 тона бе демонтирана и извозена на площадката за временно съхранение на Специализираното поделение „Извеждане от експлоатация“ на Държавното предприятие „Радиоактивни отпадъци“. Това е фундаментът на резервния възбудител на Първи турбогенератор на спрени от експлоатация

блок 1 на АЕЦ „Козлодуй“. Преди демонтажа конструкцията е подложена на детайлен анализ със специализирана техника за радиологич-

но обследване. Цялата повърхност на стоманобетонния елемент е разграфена на над 400 квадрата със страна 10 см и всеки сантиме-

тър от нея е обследван за радиационно замърсяване. Обследвани са както свалената корозия от метала и бетона, така и „кашата“, която

се получава при рязането на конструкцията. При измерванията не са отчетени никакви замърсявания, всички стойности са фоновни.

Всички измерени данни са записани в протоколи, където ще се пази информацията за извършените проверки.

На освободеното от фундамента място в Машинна зала ще се поставят машините за намаляване обема на едрогабаритно оборудване, което ще бъде демонтирано в процеса на извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“.

ДП РАО обменя опит с испански колеги

Влади Кръстева

Пламен Петков, гл. инженер СП „ИЕ – Козлодуй“ посети Испания и най-старата испанска атомна електроцентрала, АЕЦ „Сорита“, която бе затворена през 2006 година. Целта на посещението е обмяна на опит на българските и испанските специалисти в областта на извеждането от експлоатация на спрени мощности. Испанската атомна електроцентрала е построена през 1968 година и е с един реактор с мощност от 160 мегавата, а числеността на персонала на площадката е 150 души. Пламен Петков подчерта, че Испания е държава, от която може да се почерпи богат и полезен опит и дейностите в България трябва да следват испанския подход. Страната има работещи атомни електроцентрали, извежда от експлоатация спрени мощности и същевременно произ-

вежда и ядрено гориво. Българските специалисти са се запознали подробно с методите и решенията на испанските си

Пламен Петков

колеги, които се базират и на опита на Германия в извеждането. Испанската атомна електроцентрала е в напредна стадий по извеждане от експлоатация - вътрешнокорпусното оборудване на реактора (замърсената част) е извадено и се съхранява отделно, като така се намалява дозовото натоварване на работещия персонал. В СП „ИЕ – Козлодуй“ в момента се разработва програма, насочена към радиоактивните отпадъци (РАО) от активната част за извеждане на въ-

трешното реакторно оборудване. „Дейностите по извеждане от експлоатация в испанската АЕЦ са в доста напредна

стадий. Машинна зала е напълно демонтирана и работи перфектна система за освобождаване от контрол на РАО. Искам да подчертая още, че в Испания има много твърда и ясна законодателна рамка, която ясно дефинира категоризирането и охарактеризирането на ниско и средноактивни РАО, докато в България има какво още да желаем от закона.“

Субсидирането на дейностите по извеждане от експлоатация в Испания се финансират от Европейската банка за въз-

становяване и развитие, както и в нашата страна. Поради добре развитата ядрена промишленост към европейското финансиране се добавят и значителни средства, които са отчислени от електропроизводството. Пламен Петков набеляза задачите на СП „ИЕ – Козлодуй“ в краткосрочен план: „В момента тече демонтаж на втори кондензатор и вече имаме още една площадка за съхранение на демонтирани елементи. Завършваме демонтажа на системата за автоматичното гасене на полето (АГП) и след това ни предстои разрязване на бетонни конструкции. Тече и демонтаж на маслените системи в машинна зала на малките блокове. Първи маслен бак е демонтиран, раздробен и готов за транспортиране навън. Поетапно разграждаме помещението, в което е бил, и с това на практика фундаментът на първа машина от залата ще бъде освободен“.

Прием на „исторически“ РАО

На 24 и 25 април 2013 г. СП „ПХРАО – Нови хан“ изпълни договор за приемане на спрени от употреба гама-облъчвателна уредба (ГОУ) от Добруджанския земеделски институт (ДЗИ) в гр. Добрич. ДЗИ е един от обектите на специалната програма на Държавното предприятие за приемане на РАО от минали практики.

Проектът се финансира от Министерството на енергетиката на САЩ в рамките на Инициативата за намаляване на радиологичната заплаха в гло-

бален мащаб. Задачата беше изпълнена съгласно изричните указания на Агенцията за ядрено регулиране за осигуряване на радиационната безопасност и физическата защита на дейностите по демонтажа, изтеглянето извън сградата, натоварването на специализираното транспортно средство на ДП РАО и транспорта. Превозът от гр. Добрич до СП „ПХРАО – Нови хан“ беше осъществен с пилотиращи автомобили на регионалните структури на полицията и гражданската защита.